

عنوان درس :

کمپلکس پالپ و پری اپیکال

تعداد واحد : ۱ واحد نظری

پیشنیاز: بافت دندان در سلامت و بیماری

مدرسين: دکتر زارع، آ.دکتر رنجبر، دکتر رضایی، دکتر ترابی، دکتر کرمی، دکتر فیروزی، دکتر عباس زادگان، دکتر طباطبائی، دکتر صدیق، دکتر شیرزادی

سال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲

تعداد دانشجویان : ۵۵ نفر - ورودی ۱۴۰۰

زمان و مکان کلاس: چهارشنبه ها ۸:۳۰ - ۷:۳۰، کلاس شماره ۴

حداقل نمره قبولی درس : ۱۲

ساعات مشاوره مدیر گروه : شنبه تا سه شنبه ۱۲ - ۹

مسئولینها و وظایف فراگیران :

۱. مشارکت فعال و منظم در کلاسها و مباحث درسی
۲. بررسی و تحقیق مطالب ارائه شده در مراجع مربوطه و داشتن آمادگی قبل از کلاس

نکات کلیدی در یادگیری بهتر این درس عبارتند از:

۱. یادگیری تئوری دروس همزمان با کار عملی
۲. مرور مستمر مطالب تدریس شده بویژه قبل از ورود به بخش عملی

روش تدریس :

سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ با استفاده از امکانات کمک آموزشی و ...

۱

روش ارزشیابی :

کتبی و تشریحی Essay، چندگزینه ای (MCQ)، کوتاه پاسخ، صحیح و غلط True & false، مشاهده مستقیم Directed Peer assessment، observation.

روش محاسبه نمره:

آزمون پایان ترم (۲۰ نمره)

*در صورت غیبت غیر موجه به ازای هر جلسه ۰/۵ نمره از نمره ی تئوری کسر خواهد شد.

مراجع :

- 1) Principle and practice of Endodontics walton – torabinejad 4rd Edition 2019
- 2) Path ways of the pulps. cohen , R . Burns 10th Edition 2021
- 3) Ingle , 2019.

❖ مقدمه:

هدف از ارائه این درس آشنایی دانشجویان بطور گسترده تر از هیستولوژی، پاتولوژی پالپ و پری اپیکال و چگونگی پیشگیری از بیماریها و انتخاب مورد و نحوه ارجاع، چگونگی انجام بی حسی های موضعی، داروهای مصرفی، چگونگی اداره درد و اورژانسها و ... می باشد.

۲

❖ عناوین مباحث درسی :

آشنایی با جنین شناسی و بافت شناسی پالپ

جلسه اول - (دکتر زارع)

دانشجو باید بتواند:

- نحوه آماده سازی پالپ جهت بررسی هیستولوژیک را توضیح دهد.
- لایه های مختلف پالپ دندان را از نظر هیستولوژیک شرح دهد.
- سلولهای مختلف پالپ و فانکشن آنها را توضیح دهد.
- نحوه عصبدهی و تغذیه عروقی پالپ را توضیح دهد.
- حساسیت عاج را تعریف کند و تئوریهای مختلف آنرا بیان کند.
- تغییرات سنی پالپ را توضیح دهد.
- انواع سنگهای پالپی را نام ببرد.

آشنایی با جنین شناسی و بافت شناسی

پالپ و و پری رادیکولار

جلسه دوم (دکتر محمد علی رنجبر)

دانشجو باید بتواند:

- بیماریهای پالپ و اتیولوژی مربوطه را ذکر نماید
- علائم کلینیکی بیماریهای پالپ را ذکر نماید
- تغییرات هیستوپاتولوژیک در بیماریهای پالپ را به تفصیل بیان نماید

۳

آشنایی با هیستوپاتولوژی بیماریهای پالپ و پری رادیکولار و روند ترمیم هیستوپاتولوژیک در آنها

جلسه چهارم و پنجم (دکتر ترابی)

دانشجو باید بتواند:

- تحولات و مراحل ترمیم بافتی را که بدنبال آماده سازی کانال ایجاد می شود، را شرح دهد.
- تحولات و مراحل ترمیم بافتی که بدنبال پرکردن کانال رخ می دهد، را توضیح دهد.
- واکنش بافت به ماده پرکردگی را توصیف نماید.

آشنایی با عوامل کلینیکی بیماری های پالپ

جلسه ششم (دکتر شیرزادی)

دانشجو باید بتواند:

- علائم (subjective) و یافته های (Objective) را تعریف کرده، تفاوت بین آنها را بیان کند.
- اهمیت علائم سوپژکتیو و یافته های ابژکتیو را در تشخیص بیماری پالپ و انساج پری رادیکولر شرح دهد.
- دلایل و روش های مورد استفاده برای اطلاع از تاریخچه ی پزشکی و دندانپزشکی، ناراحتی فعلی و شکایت اصلی بیمار را بیان نماید.
- یافته هایی را که بر تشخیص و طرح ریزی درمان تأثیر می گذارند، شناسایی کند.

- اثر ترکیبات شیمیایی موجود در مواد ترمیمی مختلف را بر پالپ بیان نماید.
- اهمیت ریزنشست و لایه ی اسمیر را بر پاسخ پالپی توضیح دهد.
- اثرات رشد باکتری ها در زیر پرکردگی را بر پالپ توضیح دهد.
- دلیل منطقی برای استفاده از وارنیش، لاینر، کف بندی و هیبریدیشن عاج، را ارائه نماید.
- مفهوم شوک حرارتی و اهمیت آنها را بطور کلی درک و بیان نماید.
- اثرات آسیب رسان بالقوه، پرداخت ترمیم ها، برداشتن ترمیم های فلزی و قرار دادن پین، را بیان نماید.
- ارتباط بین درد بعد از کارهای ترمیمی و صدمه ی پالپ را شرح دهد.
- اثرات احتمالی حرکات ارتودنسی دندان بر پالپ را ذکر کند.
- اقدامات درمانی برای تدبیر پوسیدگی های عمیق و بدون اکسپوز پالپ را، نام ببرد.
- اقدامات درمانی برای تدبیر اکسپوزر حاصل از پوسیدگی یا اتفاقی را تشریح کند.
- درباره احتمال التیام پری اپیکال بعد از درمان پوسیدگی های عمیق بحث کند.
- خلاصه ای از اقدامات پیش گیری کننده ای که باید طی اعمال ترمیمی رعایت گردد را بیان کند.

۵

- بیماری های آماسی پری اپیکال را نام ببرد و پاتوژنز و علائم آنها را ذکر نماید
- ساختمان هیستوپاتولوژیک Periapical granuloma را به تفصیل شرح دهد
- ساختمان هیستوپاتولوژیک Periapical Cyst را به تفصیل شرح دهد
- ساختمان هیستوپاتولوژیک Periapical abscess را به تفصیل شرح دهد

آشنایی با عوامل محرک پالپ

جلسه سوم (دکتر شیرزادی)

دانشجو باید بتواند:

- روابط آناتومیک و فاکشنال بین عاج و پالپ را توضیح دهد.
- خواص منحصر به فرد فیزیولوژیک و ساختمانی پالپ و نحوه ی اثر آنها را بر پاسخ پالپ نسبت به صدمات شرح دهد.
- درباره ی تأثیر داروهای بی حسی موضعی حاوی تنگ کننده عروقی بر همودینامیک پالپ بحث کند.
- درباره ی تشکیل و نقش عاج ثالثیه در حفاظت پالپ بحث نماید.
- فانکشن حسی پالپ را توضیح دهد.
- پتانسیل ترمیمی پالپ را شرح دهد.
- نفوذپذیری عاج و شرایط تغییر نفوذپذیری را توصیف کند.
- عوامل سبب زای بیماری پالپ را تعیین و شناسایی نماید.

۴

آشنایی با تاثیر بیماریهای سیستمیک در بروز

بیماری های پالپ و پری اپیکال

جلسه نهم (دکتر منصوری)

دانشجو باید بتواند:

- بیماریهای سیستمیک که در بروز بیماری های پالپ نقش دارند را شرح دهد.
- بیماریهای سیستمیک که در بروز بیماری پری اپیکال نقش دارند را توضیح دهد.
- تشخیص و طرح درمان مناسب در مواجهه با این بیماری ها ارائه نماید.
- مواردی که نیاز به ارجاع به متخصص بیماری های دهان وجود دارد را نام ببرد.

آشنایی با نحوه ارائه کیس و طرح درمان در

خصوص بیماریهای پالپ

و پری رادیکولار

جلسه دهم و یازدهم (دکتر فیروزی)

دانشجو باید بتواند:

- بیماری های پالپ را از پری اپیکال تشخیص دهد
- ضایعات پری رادیکولر ناشی از پالپ را طبقه بندی نماید.

۹

- تعداد جلسات درمان مورد نیاز متناسب با شرایط مختلف را تعیین کند.
- انواع درمان هایی را که به دنبال درمان ریشه ممکن است نیاز باشد، شناخته، موارد تجویز آن ها را بیان نماید.
- مشکلاتی که موجب تغییراتی در طرح درمان می شوند، را بیان نماید.

آشنایی با عوامل کلینیکی بیماری ها پری رادیکولر

جلسه هفتم (دکتر کرمی)

دانشجو باید بتواند:

- تورم کلینیکی در بافت نرم را شرح دهد

آشنایی با تشخیص و طرح درمان در اندودانتیکس

جلسه هشتم (دکتر کرمی)

دانشجو باید بتواند:

- عوامل اتیولوژیک التهاب پالپ را بیان نماید.
- مکانیسم گسترش التهاب در پالپ را توضیح دهد.
- دلایل عدم برگشت سلامتی به پالپ پس از صدمات شدید را بیان نماید.
- واسطه های اختصاصی و غیر اختصاصی التهاب پالپ را نام ببرد.
- بیماری های پالپ و خصوصیات هیستولوژیک و بالینی آن ها را طبقه بندی نماید.

۸

- مهمترین وجه درد از جهت تشخیص را تفسیر نماید.
- روش های مورد استفاده در معاینات داخل دهانی و خارج دهانی انساج نرم و سخت و اهمیت آن ها را توضیح دهد.
- اهداف و نحوه معاینات بالینی مانند دید مستقیم (آینه و سوند)، ارزیابی پرپودنتال و لقی را شرح دهد.
- اهمیت و مراحل تست های بالینی پالپ و پری اپیکال نظیر تحریک مستقیم عاج، تست های حرارتی و الکتریکی پالپ، دق و لمس دندان را توضیح دهد.
- یافته های رادیوگرافیکی را که احتمالاً دلالت بر بیماری پالپ و پری اپیکال دارد، شرح دهد.
- ارزش تشخیصی حذف پوسیدگی، و کاربرد این روش را در تعیین بیماری های پالپی بیان کند.
- موارد تجویز و روش استفاده از تست های تراش حفره، بی حسی انتخابی و ترانس ایلومینیشن را بیان نماید.
- یافته های سوپزکتیو و تست های ابژکتیو مهم که در تشخیص افتراقی تعیین کننده هستند را شرح دهد.
- انواع تشخیص های پالپ و پری اپیکال را کاربرد مناسب اصطلاحات بر مبنای یافته های تشخیصی شرح دهد.
- موارد تجویز و عدم تجویز معالجه ی ریشه را توضیح دهد.
- بر مبنای تشخیص های پالپ و پری اپیکال، طرح درمان کلی مناسب را طرح ریزی نماید.

۷

- چگونگی آماده سازی سلولهای آماسی بوسیله این سلولها را بیان کند..
- چگونگی عملکرد این سلولها در روند آماس را شرح دهد.
- نحوه گسترش آماس در پالپ و سپس پری اپیکال را توضیح دهد.

آشنایی با روند ترمیم هیستوپاتولوژیک در

بیماریهای پالپ و پری اپیکال

جلسه شانزدهم (دکتر صدیق)

دانشجو باید بتواند:

- پدیده و ترمیم بدنبال جراحیهای اندو را بیان کند.
- علائم کلینیکی و رادیوگرافی ترمیم را بیان کند.
- مراحل ترمیم در دندانهای همراه با ضایعه را بیان کند.
- الگوهای کلی التیام بافت نرم و سخت را مقایسه نماید.

آشنایی با رادیولوژی ضایعات پری اپیکال

جلسه سیزدهم و چهاردهم (دکتر طباطبایی)

دانشجو باید بتواند:

- انواع بیماریهای پری اپیکال را نام برده و تعریف کند.
- Acute apical periodontitis را توضیح دهد.
- Chronic apical periodontitis را شرح دهد.
- Acute apical abscess را تعریف کند
- Chronic apical Abscess را بیان نماید.
- ضایعاتی که نمای ضایعه پری اپیکال را تقلید می کند نام برده و راه تشخیص افتراقی آنها را پیدا کند.
- ضایعات ادنتوژنیک و غیرادنتوژنیک را تشخیص و تشریح نماید.
- طرح درمان مناسب و نحوه ارجاع این بیماران را ارائه و انجام دهد.

آشنایی با ایمنی شناسی در اندودانتیکس

جلسه پانزدهم (دکتر صدیق)

دانشجو باید بتواند:

- عوامل ایستادگی در برابر روند پوسیدگی، سلولهای مرتبط با آن و ارتباط آنها با هم را شرح دهد.
- نقش سلولها، رگها و عصبها در روند ایمنی و آماس را شرح دهد.
- سلولهایی که عوامل زیانبار برای بدن را شناسایی میکنند و چگونگی شناسایی آنها را بیان کند.

▪ خصوصیات هیستولوژیک و علایم و سمپتومهای بالینی

پریودونتیت حاد آپیکالی، پریودونتیت مزمن آپیکالی، آبسههای آپیکال حاد و مزمن (پریودونتیت آپیکالی چرکی) و استئیت کند انسان را شناسایی کرده و افتراق دهد.

آشنایی با میکروبی شناسی در اندودانتیکس

جلسه دوازدهم (دکتر عباس زادگان)

دانشجو باید بتواند:

- اصطلاحات مربوط به میکروبی شناسی در اندودانتیکس را تعریف کند.
- راه ورود میکروارگانیسمها به پالپ و بافتهای پری رادیکولر را توضیح دهد.
- اهمیت باکتریها در ایجاد بیماریهای پالپ و پری رادیکولر را شرح دهد.
- باکتریهای غالب، عوامل مهاجم میکروبی و اکوسیستم میکروبی مرتبط با عفونتهای اندودونتیک را توضیح دهد.
- عکس العمل بافتهای پالپ و پری رادیکولر را توصیف نماید.
- نحوه کنترل عفونت در اندودنتیکس را شرح دهد.
- دربارهی فلسفه پاکسازی سیستم کانال ریشه، بحث کند.